

Application of Sappurisdhamma for Management during the Epidemic Crisis of Coronavirus Disease 2019 (Covid -19) of Kao liao Sub-District Municipality, Nakhon Sawan Province

Ratanawan Jindahom¹ Sukanyanat Opsin² and PhrakruNiwitkitjanurak³

Received: January 09, 2023

Revised: April 04, 2023

Accepted: May 17, 2023

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the situation of the management during the epidemic crisis of Coronavirus Disease 2019 (Covid -19); and 2) to study the relationship between Sappurisdhamma and the management during the Epidemic Crisis of Coronavirus Disease 2019 (Covid -19) of Kao liao Sub-District Municipality, Nakhon Sawan Province. It was a quantitative research by distribution of a questionnaire. The sample consisted of 369 people out of the total population of 4,658 people living in the Kao liao Sub-District Municipality, Nakhon Sawan Province. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient by using statistical package for the social science research. The results of the research were as follows: 1) the respondents had a level of opinion about the management condition during the Epidemic Crisis of Coronavirus Disease 2019 (Covid -19) based on Sappurisdhamma, overall was at a high level ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.72), according to McKinsey's concept 7S McKinsey, overall it was at a

¹ Kao Liao Sub-District Municipality, Nakhon Sawan Province

²⁻³ Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: kerokp@hotmail.com, Tel. 092-6153952

high level ($\bar{X}$ = 3.93. S.D. = 0.75); and 2) Sappurisdhamma had a correlation with the management during the Epidemic Crisis of Coronavirus Disease 2019 (Covid -19), overall was a statistically significant correlation at the 0.01 level with a positive correlation in a pairwise congruent manner. Overall, it was at a very high level, Pearson Correlation (r) (0.95). When considering the details of each side, it was found that the pair of Kalanyuta side (knowing time) and structure had the highest correlation (r = 0.98), followed by pairs of Kalanyuta aspects. (knowing time) with the system side (system) had a correlation of (r = 0.88) and the smallest value was a pair of Dhammanyuta sides (knowing the cause) and the strategy (strategy) had a correlation value of (r = 0.76).

Keywords: Application of Sappurisdhamma, Management During Epidemic Crisis, Coronavirus Disease 2019

การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมเพื่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

รัตนาวรรณ จินดาหอม¹ สุกัญญาณัฐ อบสิน² และพระครูนิวิฐกิจจานุรักษ์⁵

Received: January 09, 2023

Revised: April 04, 2023

Accepted: May 17, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของหลักสัปปุริสธรรมกับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ดำเนินการแจกแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน จากประชากรทั้งหมดจำนวน 4,658 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามหลักสัปปุริสธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.72) ตามแนวคิดของแมคคินซี 7S McKinsey โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.75) และ 2) หลักสัปปุริสธรรมมีความสัมพันธ์กับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

¹ เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Corresponding author, e-mail: kerokp@hotmail.com, Tel. 092-6153952

ที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวกมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันเป็นคู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก Pearson Correlation (r) (0.95) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า คู่ของด้านกาลัญญตา (การรู้จักเวลา) กับด้าน Structure (โครงสร้าง) มีค่าความสัมพันธ์สูงที่สุด ($r = 0.98$) รองลงมาคือ คู่ของด้านกาลัญญตา (การรู้จักเวลา) กับด้าน System (ระบบ) มีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ ($r = 0.88$) และค่าที่น้อยที่สุดคือ คู่ของด้านธัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) กับด้าน Strategy (กลยุทธ์) มีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ ($r = 0.76$)

คำสำคัญ: การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม, การบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรค, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

บทนำ

ประเทศไทยได้ผ่านการระบาดระลอกแรกจากคลัสเตอร์สนามมวย สถานบันเทิงย่านทองหล่อ ลามไปในหลายจังหวัด การระบาดระลอกที่ 2 จากคลัสเตอร์ตลาดมหาชัย ลามไปทั่วสมุทรสาคร ตลาดสดจังหวัดข้างเคียง รุกเข้ามาถึงชนกรุงเทพมหานคร ด้านตะวันตกและจังหวัดใกล้เคียง เช่น นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี เดิมด้วยคลัสเตอร์บ่อนระยอง การระบาดในระลอกที่ 3 เกิดจากคลัสเตอร์สถานบันเทิงย่านสุขุมวิท ทองหล่อ ซึ่งเชื่อได้กระจายไปในหลายวงการ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ที่ชอบเที่ยวกลางคืน ศิลปิน นักแสดง ลามไปถึงผู้บริหารระดับสูงในแวดวงการเมืองและเอกชน ซึ่งสาเหตุที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วเนื่องจากการที่ประชาชนการ์ดตก คือ การยืนยันว่าการระบาดในครั้งนี้เป็นเชื้อของสายพันธุ์อังกฤษ ที่แพร่เชื้อได้เร็วกว่า 1.7 เท่า (ไทยโพสต์, 2564) ต่อมาพบโควิด-19 สายพันธุ์อินเดียในไทยครั้งแรก ในแคมป์คนงานย่านหลักสี่ คือสายพันธุ์เดลต้า จากการระบาดโควิด-19 โดยสำนักอนามัย กทม. ได้ทำการตรวจคัดกรองรอบแรกกว่า 1,600 คน เมื่อวันที่ 11-13 พฤษภาคม 2564 พบติดเชื้อประมาณ 1,100 คน จากคลัสเตอร์ดังกล่าว ยังเชื่อมโยงไปยังจังหวัดต่าง ๆ กระจายรวดเร็วและเป็นวงกว้าง (กรุงเทพธุรกิจ, 2564) ล่าสุดพบผู้ติดเชื้อโอไมครอนรายแรกในไทย เป็นผู้ที่เดินทางเข้าประเทศในระบบ Test & Go ซึ่งเป็นการผ่อนคลายมาตรการการเข้าไทยหลังเปิดประเทศเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2564 เป็นชายไทย สัญชาติอเมริกัน ที่เดินทางมาจากประเทศสเปน อายุ 35 ปี อาชีพนักธุรกิจ อาศัยอยู่ที่ประเทศสเปนเป็นเวลา 1 ปี ไม่

มีโรคประจำตัว ไม่มีประวัติการติดโควิด-19 มาก่อน ได้รับวัคซีนจอห์นสันแอนด์จอห์นสัน 1 เข็มที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2564

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในไทย กำลังแพร่กระจายและไม่สามารถควบคุมได้ ยังคงพบผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากมีแนวโน้มสูงขึ้น ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ พบผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2564) ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2564 พบผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้ป่วยสะสม 2,076,135 ราย ผู้ป่วยรายใหม่ 5,126 ราย ผู้ป่วยยืนยันที่เสียชีวิต 20,489 ราย ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ (2564) ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2564 พบผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้ป่วยสะสม 16,593 ราย ผู้ป่วยรายใหม่ 56 ราย กำลังรักษา 662 ราย เสียชีวิต 223 ราย จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน-15 พฤศจิกายน 2564 ของอำเภอเก้าเลี้ยว 617 แยกรายตำบล ดังนี้ ตำบลเก้าเลี้ยว 73 ราย ตำบลมหาโพธิ์ 104 ราย ตำบลหนองเต่า 98 ราย ตำบลเขาดิน 129 ราย และตำบลห้วยดง 213 ราย จังหวัดนครสวรรค์ดำเนินการฉีดวัคซีนให้กับประชาชน ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2564 เป้าหมาย 750,000 ราย แยกเป็น วัคซีนเข็มที่ 1 662,049 ราย วัคซีนเข็มที่ 2 536,952 ราย ผู้ที่ต้องรับวัคซีน 87,951 ราย ซึ่งการได้รับวัคซีนก็ยังไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อได้ เพียงแต่ลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ลดความรุนแรงของโรค ลดการครองเตียงในโรงพยาบาล ลดอัตราการเสียชีวิตเท่านั้น

พื้นที่อำเภอเก้าเลี้ยวจัดเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงในการเกิดโรคระบาด เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีประชากรส่วนใหญ่เดินทางไปทำงานในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ขายเป็นรถเร่ ขนส่งพืชผลทางการเกษตร อาศัยอยู่กันอย่างแออัด ทำให้มีผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อนและขณะนี้อาจการรักษาเป็นจำนวนมาก ทำให้สถานการณ์โควิดรอบที่สาม ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในช่วงเวลานี้ ทั้งจำนวนผู้ป่วยต่อวันที่สูงกว่าจำนวนที่รายงานในอดีตในรอบแรกและรอบที่สอง โดยยอมรับว่ามันเป็นสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน (Uncertainty) จึงจำเป็นต้องมีวิธีการตัดสินใจและการบริหารจัดการที่แตกต่างไปจากสถานการณ์ปกติ รวมทั้งข้อจำกัดด้านเวลาที่ทำให้ต้องมีมุมมองต่อปัญหาแบบที่จะมานั่งทับปัญหา และรอการตัดสินใจจากระบบราชการแบบเดิมไม่ได้ การบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก้าเลี้ยว เพราะเป็น

เครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ และความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกัน บำบัดโรค และระงับโรคติดต่อ และบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 50 (4) ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (6) และ (19) เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวได้มีการบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน สอบสวนโรคและควบคุมโรค ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ระบาดในพื้นที่ตำบลเก่าเลี้ยว โดยการซักประวัติ ตรวจร่างกาย สอบสวนโรค เก็บสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ วิเคราะห์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค เสนอมาตรการควบคุมป้องกันโรค ค้นหาและติดตามผู้สัมผัสผู้ป่วย ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมและผู้สัมผัสผู้ป่วย เก็บข้อมูลสถิติระบาดวิทยา เพื่อประเมินสถานการณ์ปฏิบัติการควบคุมโรค เช่น การทำลายเชื้อและการจัดการขยะติดเชื้อ จัดทำรายงานสอบสวนโรค ตลอดจนการอื่นใด ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (อำเภอเก่าเลี้ยว, 2564) แต่ก็ยังไม่สามารถยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคได้

จากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทำให้เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว ต้องมีศักยภาพพร้อมในทุกด้านและแกนหลักของการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คือ ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีภาระหน้าที่ในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย บุคคลเหล่านี้จึงต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน ดังนั้น หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาจึงมีส่วนสำคัญเพราะจะส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักสัปปุริสธรรม หลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในธัมมัญญสูตร (อง.สตตก. (ไทย) 23/68/143-146.) ประกอบด้วย หลักธรรม 7 ข้อ คือ 1) ธัมมัญญาตา (การรู้จักเหตุ) 2) อัตถัญญาตา (การรู้จักผล) 3) อัตตัญญาตา (การรู้จักตน) 4) มัตตัญญาตา (การรู้จักประมาณ) 5) กาลัญญาตา (การรู้จักเวลา) 6) ปริสสัญญาตา (การรู้จักชุมชน) 7) ปุคคลัญญาตา (การรู้จักบุคคล) จึงเป็นหลักธรรมอย่างหนึ่งที่เหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว เพื่อรับมือกับสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ดังนั้น การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักสัปปริสธรรมเพื่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์” จึงเป็นการศึกษาสภาพเพื่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และศึกษาความสัมพันธ์ของหลักสัปปริสธรรมกับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสานงานสนับสนุนการดำเนินงานและสนองนโยบายของภาครัฐให้บรรลุเป้าหมายมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประโยชน์ในการป้องกันควบคุมโรคต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหลักสัปปริสธรรมกับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน จากประชากรทั้งหมด จำนวน 4,658 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ทั้งนี้มีวิธีการศึกษาใน 2 ลักษณะ ประกอบด้วย

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร เพื่อค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหาร แนวคิดของแมคคินซี 7S McKinsey แนวคิดที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVIC-19) หลักสัปปริสธรรม รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องข้างต้น
2. การวิจัยเชิงปริมาณ ได้ทำการแจกแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป และเป็นผู้มี

สิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 4,658 คน (กองวิชาการและแผนงาน, 2564) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้เลือกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในชุมชน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามหลักสัปปุริสธรรม ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามกรอบทฤษฎีของแมคคินซี 7S McKinsey และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมเพื่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) ให้เลือกตอบแบบเสรี นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 รูป/คน แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อคำถาม ซึ่งมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.6-1.00 ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ประยูร อาษานาม, 2551) ผลการคำนวณออกมาได้ค่าอยู่ที่ .946 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักสัปปุริสธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านธัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.77) รองลงมา ได้แก่ ด้านอรรถัญญตา (การรู้จักผล) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอัตตัญญตา (การรู้จักตน) ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.75) เมื่อแยกในแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านธัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 พนักงาน

เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวสวมน้ำกากผ้า/น้ำกากอนามัยตลอดเวลาขณะให้บริการประชาชน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.88) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จัดให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างกันของผู้มาติดต่อราชการ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.88) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จัดให้มีจุดลงทะเบียน หรือจุดเช็คอินผ่านแอปพลิเคชัน "ไทยชนะ" ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.03)

2) ด้านอัตถิยัญตา (การรู้จักผล) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการช่วยเหลือดูแลผู้ติดเชื้อ ผู้ถูกแยกกักตัว ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.88) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการรักษา การแยกกักตัวผู้ติดเชื้อ ผู้มีความเสี่ยงสูง ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.89) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการค้นหาผู้ติดเชื้อในพื้นที่ที่มีการพบผู้ติดเชื้อและในกลุ่มผู้มีความเสี่ยงสูง ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.88)

3) ด้านอัตตัญญาตา (การรู้จักตน) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 พนักงานเทศบาลให้บริการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อ (COVID-19) ให้กับประชาชน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.88) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 พนักงานเทศบาลปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรค (COVID-19) ได้เหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.88) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว ใช้งบประมาณในการป้องกันโรค (COVID-19) ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.84)

4) ด้านมัตตัญญาตา (การรู้จักประมาณ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จัดสถานที่ฉีดวัคซีน COVID-19 ที่มีความสะอาด เป็นสัดส่วนตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.91) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 3 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีแผนการทำงานที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสถานการณ์ COVID-19 ที่กำลังแพร่ระบาดในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.91) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารสถานการณ์ COVID-19 อย่างประหยัดและคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.83)

5) ด้านกาลัญญาตา (การรู้จักเวลา) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 เทศบาล

ตำบลเก่าเลี้ยว จัดส่งถุงยังชีพ อาหารและน้ำดื่มสำหรับกลุ่มเสี่ยงที่กักตัว ได้เพียงพอและเหมาะสมกับระยะเวลา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.94) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 5 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการติดต่อประสานงานในการรับ-ส่งผู้ป่วยที่ดีและตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.89) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จัดเก็บขยะติดเชื้อ COVID-19 ได้รวดเร็วและถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.93)

6) ด้านปรัญญา (การรู้จักชุมชน) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการคัดกรองสอบสวนโรคผู้ติดเชื้อที่มีความเสี่ยงสูงโรค COVID-19 ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.93) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการสำรวจ เก็บข้อมูลบุคคลกลุ่มเสี่ยงโรค COVID-19 ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการทำความสะอาดที่พักอาศัยของผู้ติดเชื้อและพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ อยู่เสมอๆ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.91)

7) ด้านบุคคลัญญา หรือบุคคลปรัญญา (การรู้จักบุคคล) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่อง COVID-19 ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีอธยาศัยดี ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.92) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่อง COVID-19 ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลดี ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.91) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่อง COVID-19 ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีความชำนาญและมีความรู้ดี ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.88)

ตามแนวคิดของแมคคินซี 7s McKinsey โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้าน Shared Value (ค่านิยมร่วม) ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) รองลงมา ได้แก่ ด้าน Skill (ทักษะ) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้าน System (ระบบ) ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) เมื่อแยกในแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้าน Strategy (กลยุทธ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการบริหารสถานการณ์โรค COVID-19 อย่างชัดเจน ($\bar{X} =$

4.02, S.D. = 0.92) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 คณะทำงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการทำงานใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID - 19 ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการวิเคราะห์สถานการณ์ของโรค COVID-19 เพื่อหาวิธีป้องกันและรักษา ($\bar{X}$ = 3.84, S.D. = 0.91)

2) ด้าน Structure (โครงสร้าง) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.88. S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.90) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 ขอบเขตงานของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว ที่รับผิดชอบมีความชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.95) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการลดความซ้ำซ้อนขั้นตอนการทำงานและกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน COVID-19 ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.89)

3) ด้าน Staff (บุคลากร) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95. S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 พนักงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.93) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 พนักงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีความกระตือรือร้น ความสนใจงาน ความต้องการฝึกอบรมให้มีความชำนาญมากขึ้น ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 พนักงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว ได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.87)

4) ด้าน Style (รูปแบบ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.89. S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 4 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีวิสัยทัศน์ที่ดี ในการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.94) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 3 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโรค COVID-19 ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีสวัสดิการในการทำงานเกี่ยวกับโรค COVID-19 เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือน ($\bar{X}$ = 3.69, S.D. = 0.95)

5) ด้าน System (ระบบ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.87. S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานโรค

COVID-19 ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.93) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวมีการปฏิบัติงานโรค COVID-19 ที่เป็นไปตามระบบที่ได้กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการดำเนินงานครอบคลุมทุกพื้นที่การปฏิบัติงานโรค COVID-19 ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.95)

6) ด้าน Shared Value (ค่านิยมร่วม) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีเป้าหมายให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวตระหนักในการป้องกันตัวตลอดเวลา เพื่อห่างไกลจากโรค COVID-19 ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.93) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 3 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวร่วมมือกับโรงพยาบาลเก่าเลี้ยวในการจัดเตรียมสถานที่ฉีดวัคซีน COVID-19 และตรวจ ATK ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวมีเป้าหมายในการจัดให้มีจุดบริการตรวจวัดอุณหภูมิและการตรวจ ATK ในพื้นที่เสี่ยงทุกจุด ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.92)

7) ด้าน Skill (ทักษะ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 พนักงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีความรู้ทักษะและความชำนาญเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.89) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 2 พนักงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีความโดดเด่นมีความเชี่ยวชาญในการทำงานโรค COVID-19 ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีการฝึกทบทวนผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรค COVID-19 อยู่เสมอ ๆ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.80)

2. ศึกษาความสัมพันธ์ของหลักสัปปุริสธรรมกับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า หลักสัปปุริสธรรม มีความสัมพันธ์กับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันเป็นคู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก Pearson Correlation(r) (0.95) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่าคู่ของด้านกาลัญญุต (การรู้จักเวลา) กับด้าน Structure (โครงสร้าง) มีค่าความสัมพันธ์สูงที่สุด ($r = 0.89$) รองลงมา คือ

คู่ของด้านกาลัญญตา (การรู้จักเวลา) กับด้าน System (ระบบ) มีความสัมพันธ์อยู่ที่ ($r = 0.88$) และค่าที่น้อยที่สุดคือ คู่ของด้านธัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) กับด้าน Strategy (กลยุทธ์) มีความสัมพันธ์อยู่ที่ ($r = 0.76$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักสัปปริสธรรมเพื่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์” จากการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักสัปปริสธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านธัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.77) รองลงมา ได้แก่ ด้านอัตถัญญตา (การรู้จักผล) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอัตตัญญตา (การรู้จักตน) ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.75) ในด้านธัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) นั้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องด้วยทางเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวมีการนำหลัก D-M-H-T-T มาปฏิบัติ D : Distancing คือ เว้นระยะห่างระหว่างกัน M : Mask Wearing คือ สวมหน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัยตลอดเวลา H : Hand Washing คือ ล้างมือบ่อย ๆ T : Testing คือ ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนทำงาน T : Thai Cha Na คือ เช็กอินผ่านแอปพลิเคชัน "ไทยชนะ" ทุกครั้งเมื่อเข้าไปในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว รู้จักเหตุ คือสาเหตุของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ได้ดี จึงทำให้แก้ปัญหาได้ตรงจุดและจัดให้มีจุดบริการและอุปกรณ์ที่เพียงพอและเหมาะสม ดังจะเห็นได้จากภาพรวมทั้งหมด ก็ถือว่าเป็นผลดีในระดับหนึ่งที่น่าพอใจ ซึ่งการแปลผลจากค่าเฉลี่ยที่ได้มานั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ประเด็นที่ต้องมีการพัฒนา ก็คือด้านอัตตัญญตา (การรู้จักตน) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.19) จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยพบว่า การบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID – 19) เทศบาล ได้มีการประชุมวางแผน กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้งบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือ/อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ พึ่งพาตนเองได้ และสอดคล้องต่อการบริหารในภาวะวิกฤต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพิศาลปริยัตยานุกูล (อนันต วฑฒโน) (2561) พบว่า

ความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกในแต่ละด้าน พบว่า ด้านธัมมัญญาตา (การรู้จักเหตุ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.77) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ วงธิ (2564) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับสูง ด้านอัตถัญญาตา (การรู้จักผล) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.77) ด้านกาลัญญาตา (การรู้จักเวลา) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.79) และด้านบุคคลัญญาตา หรือ บุคคลโปรปรัญญาตา (การรู้จัก) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.78) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของระนอง เกตุดาว (2564) พบว่า การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี - Udon Model COVID-19 การบริหารจัดการเฝ้าระวัง คัดกรอง สอบสวน ควบคุม ป้องกันโรคมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลหลังการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ความรู้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก่อนและหลังพัฒนามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุข ภาคีเครือข่าย และประชาชนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ด้านอัตตัญญาตา (การรู้จักตน) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.75) และด้านมัตตัญญาตา (การรู้จักประมาณ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.76) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา พละศักดิ์ (2564) พบว่า รูปแบบการจัดการภาวะวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเขตเมือง จังหวัดศรีสะเกษ Urban Coronavirus Disease Crisis Management Model, Sisaket Province ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนเขตเมืองจังหวัดศรีสะเกษ คือ ความตั้งใจต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการรับรู้ความสามารถของตนในการป้องกันและควบคุมโรค ด้านปริสัญญาตา (การรู้จักชุมชน) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.79) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบงกช โมระสกุล (2564) พบว่า ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ มีความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน

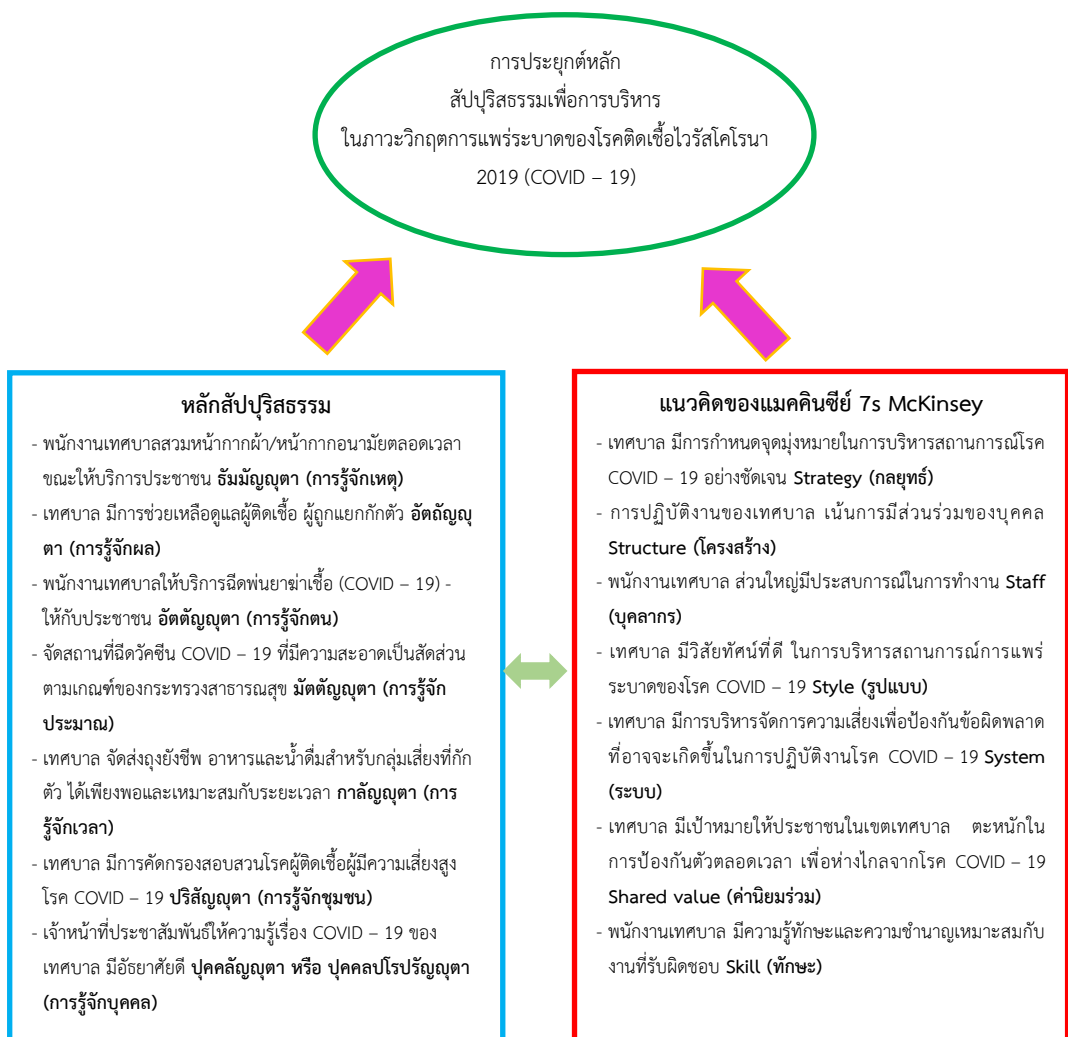
สภาพการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวคิดของแมคคินซี 7s McKinsey โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้าน Shared Value (ค่านิยมร่วม) ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) รองลงมา ได้แก่ ด้าน Skill (ทักษะ) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้าน System (ระบบ) ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) เมื่อแยกในแต่ละด้าน พบว่า ด้าน Strategy (กลยุทธ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.80) ด้าน Structure (โครงสร้าง) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.79) ด้าน Staff (บุคลากร) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.82) ด้าน Style (รูปแบบ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.79) ด้าน System (ระบบ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) ด้าน Shared Value (ค่านิยมร่วม) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.80) ด้าน Skill (ทักษะ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.80) ในด้าน Shared value (ค่านิยมร่วม) นั้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องด้วยทางเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว กำหนดเป้าหมายที่จะฉีดวัคซีนให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวครบทุกคน มีเป้าหมายให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวตระหนักในการป้องกันตัวตลอดเวลา เพื่อห่างไกลจากโรค COVID – 19 โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลเก่าเลี้ยวในการจัดเตรียมสถานที่ฉีดวัคซีน COVID – 19 และตรวจ ATK มีเป้าหมายในการจัดให้มีจุดบริการตรวจวัดอุณหภูมิและการตรวจ ATK ในพื้นที่เสี่ยงทุกจุด และพนักงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีจิตอาสา สมัครใจช่วยเหลือผู้อื่นยอมเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาในการทำงานที่เป็นสาธารณะประโยชน์ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวมีค่านิยมร่วมในการทำงานและบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นได้ดี จึงทำให้แก้ปัญหาได้ตรงจุด ดังจะเห็นได้จากภาพรวมทั้งหมด ก็ถือว่าเป็นผลดีในระดับหนึ่งที่น่าพอใจ ซึ่งการแปลผลจากค่าเฉลี่ยที่ได้มานั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ ประเด็นที่ต้องมีการพัฒนา ก็คือด้าน System (ระบบ) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยพบว่า การบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) เทศบาลได้มีกำหนดเป้าหมายที่จะฉีดวัคซีนให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยวครบทุกคน ให้ประชาชนตระหนักในการป้องกันตัวตลอดเวลา เพื่อห่างไกลจากโรค COVID – 19 โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลเก่าเลี้ยวในการจัดเตรียมสถานที่ฉีดวัคซีน COVID – 19 และตรวจ ATK จัดให้มีจุด

บริการตรวจวัดอุณหภูมิและการตรวจ ATK ในพื้นที่เสี่ยงทุกจุด และพนักงานเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว มีจิตอาสา สมัครใจช่วยเหลือผู้อื่นยอมเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาในการทำงานที่เป็นสาธารณะประโยชน์ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ และสอดคล้องต่อการบริหารในภาวะวิกฤต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์ (2561) พบว่า การบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลาง แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้วยเทคนิค 7S สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลาง มี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้าง ด้านค่านิยมร่วม ด้านบุคลากร ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และด้านทักษะ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2. ศึกษาความสัมพันธ์ของหลักสัปปุริสธรรมกับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า หลักสัปปุริสธรรม มีความสัมพันธ์กับการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันเป็นคู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก Pearson Correlation(r) (0.95) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐ์ ไชยพันธุ์ (2560) พบว่า หลักพุทธธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี หลักสัปปุริสธรรม 7 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระจิณณ์วเรนย์ อัครคมโม และคณะ (2564) พบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านธัมมัญญตา รองลงมาคือ ด้านอัตถัญญตา และต่ำสุดคือ ด้านบุคคลัญญตา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาประยุทธิ์ ปยุตโต (ยาริชัย) และคณะ (2564) พบว่า การบูรณาการหลักสัปปุริสธรรมในการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหาร การเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน เป็นหลักธรรมของคนที่ดี คือผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ เป็นหลักธรรมสร้างความสัมพันธ์ระดับผู้บริหารต่อบุคลากรผู้อยู่ในองค์กรให้เกิดความสำเร็จ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักสัปปริสธรรมเพื่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของเทศบาลตำบลเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์” มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยที่ประกอบไปด้วยการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมเพื่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนี้

วงกลมชั้นบนสุด คือ สิ่งที่ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เป็นข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยตามหลักสัปปุริสธรรม คือ พนักงานเทศบาลสวมหน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัยตลอดเวลาขณะให้บริการประชาชน ด้านธัมมัญญาตา (การรู้จักเหตุ) เทศบาลมีการช่วยเหลือดูแลผู้ติดเชื้อผู้ถูกแยกกักตัว ด้านอัตถัญญาตา (การรู้จักผล) พนักงานเทศบาลให้บริการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อ (COVID-19) ให้กับประชาชน ด้านอัตตัญญาตา (การรู้จักตน) จัดสถานที่ฉีดวัคซีน COVID-19 ที่มีความสะอาดเป็นส่วนตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ด้านมัตตัญญาตา (การรู้จักประมาณ) เทศบาลจัดส่งถุงยังชีพ อาหารและน้ำดื่มสำหรับกลุ่มเสี่ยงที่กักตัว ได้เพียงพอและเหมาะสมกับระยะเวลา ด้านกาลัญญาตา (การรู้จักเวลา) เทศบาลมีการคัดกรองสอบสวนโรคผู้ติดเชื้อผู้มีความเสี่ยงสูงโรค COVID-19 ด้านปริสัญญญาตา (การรู้จักชุมชน) เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่อง COVID-19 ของเทศบาล มีอธยาศัยดี ด้านบุคคลัญญาตาหรือบุคคลปริปริญญาตา (การรู้จักบุคคล) ตามแนวคิดของแมคคินซี 7s McKinsey คือ เทศบาล มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการบริหารสถานการณ์โรค COVID-19 อย่างชัดเจน Strategy (กลยุทธ์) การปฏิบัติงานของเทศบาล เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล Structure (โครงสร้าง) พนักงานเทศบาล ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน Staff (บุคลากร) เทศบาล มีวิสัยทัศน์ที่ดี ในการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 Style (รูปแบบ) เทศบาล มีการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานโรค COVID-19 System (ระบบ) เทศบาล มีเป้าหมายให้ประชาชนในเขตเทศบาลตระหนักในการป้องกันตัวตลอดเวลา เพื่อห่างไกลจากโรค COVID-19 Shared Value (ค่านิยมร่วม) พนักงานเทศบาล มีความรู้ทักษะและความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ Skill (ทักษะ)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดงบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือ/อุปกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิมเพื่อให้เพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการ ความเดือดร้อนของ

ประชาชน และเพื่อให้การบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดให้มีการประชุมวางแผน กำหนดขั้นตอน การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้งบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือ/อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสอดคล้องต่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นประโยชน์ในการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม มาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงาน ศึกษาเรียนรู้หลักสัปปุริสธรรมในทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เพื่อเข้าใจหลักธรรมทั้ง 7 ด้าน เมื่อรู้และเข้าใจในเจตนารมณ์ของหลักสัปปุริสธรรมแล้วก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรและสอดคล้องต่อการบริหารในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). สถานการณ์ผู้ติดเชื้อ COVID-19 อัปเดตรายวัน. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/covid19-dashboard/>.

กรุงเทพธุรกิจ. (2564). ย้อนรอย การระบาด โควิด-19 “สายพันธุ์อินเดีย” ในไทย. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/943334>.

ณัด ไชยพันธ์. (2560). การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี. (ดุष्ฎิณิพนธ์พุทธศาสตรดุष्ฎิบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ไทยโพสต์. (2564). สรุปรุ้จตุเริ่มต้นโควิดระบาครอบ 3. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/99304>.

- บงกช โมระสกุล. (2564). ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9: วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 15(37), 179-195.
- ประยูร อาษานาม. (2551). *คู่มือวิจัยทางการศึกษา*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปัญญา พลศักดิ์. (2564). รูปแบบการจัดการภาวะวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเขตเมืองจังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ*, 14(2), 79-94.
- พระครูพิศาลปริยัตยานุกูล (อนันต์ วฑฒโน). (2561). แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระจิณณ์วเรนย์ อคฺคธมฺโม และคณะ. (2564). การบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. *Journal of Buddhist Education and Research : JBER*, 7(2), 203.
- พระมหาประยุทธ์ ปยุตโต (ยาริชัย). (2564). การบูรณาการหลักสัปปุริสธรรมในการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 397.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ระนอง เกตุดาว. (2564) *การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข). บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์. (2564). COVID-19. เข้าถึงได้จาก <https://www.nsn.moph.go.th/index.php/covid19/>.
- สุภาภรณ์ วงธิ. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดสุโขทัย*. (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ. (2561). การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลาง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 13(3), 41-51.
- อำเภอกำแพงแสน. (2564). แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน ฝักระวัง ป้องกัน สอดส่องโรคและควบคุมโรค ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). (อัดสำเนา)